

Vén diákok lapja

TARSADALMI ÉS SZÉPIRODALMI FOLYÓIRAT · MEGJELENIK MINDEN HÓ 1-ÉN

SZERKESZTI: ZÁMBO AURÉL

T a r t a l o m :

Dr. Kisparti János a budapesti piarista diákszövetségről

A ciszterci diákszövetség közgyűlése
Óregdiákok arcképesarnoka: Liber Endre

Dr. Lám Frigyes: Petőfi és Arany (tárca)

(b. s.): Az eperjesi kollegium diákszövetség közgyűlése

(g. s.): A nagykőrösi ref. gimnázium ünnepe

Major Márton: Keszthelyi levél (vers)

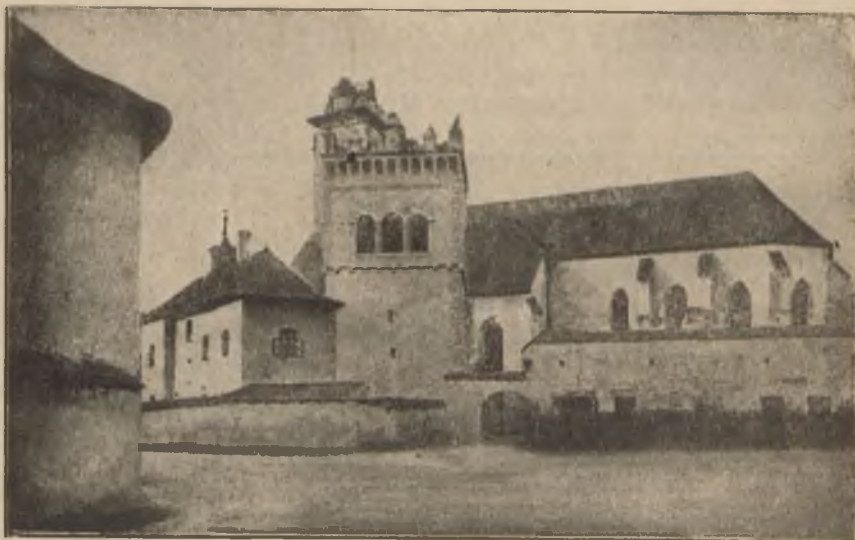
Gulyás Ferenc: Dalkultusz a pataki iskolában

Késmárki diákszövetség közgyűlése
Hírek, beszámolók

Szövetségek közleményei. Találkozók.

Folyóiratok szemléje

Szerkesztői üzenetek stb.

Késmárk. Róm. kath. Szentkereszt-templom.

Elsőrendű rámánvarrott

férfi cipők

készen és mérték után

20.— pengő

T O M M Y

cipőüzem

VII., Dob ucca 99. sz.

Férfi talpalás ... P 2.68

Női talpalás ... P 2.—

NEMZETI HITELENTÉZET

RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

BUDAPEST, VI., VILMOS CSÁSZÁR-UT 25

*Foglalkozik mindenféle bankügyletekkel
előnyös feltételek mellett*

Z á l o g c é d u l á t

kiváltak,
meghosz-
szabbitok,
azokra
kölcsönt
szerzek

KERESKEDELMI VÁLLALAT

Cégtulajdonos: Staub E. Sándor. Telefon: 16-4-16.

Budapest, VI., Hajós-utca 29. I. 9.

Házát, birtokot?

eladni vagy venni óhajt

Keressen fel saját érdekében az OFB. által engedélyezett

Török Ingatlanforg. Irodát

Budapest, V., Vadász-utca 6. II.

Telefon: 22-7-74

Vén diákok találkozóhelye

Spolarich-étterem

IV., Ferenciek-tere 7

Mész, cement, gipsz, mindennemű építési anyag
és tűzifa, szén, kokszt legelőnyösebben

WITTMANN ERNŐ Iűzeld- és építőanyag telepe

BUDAPEST, VI., HUNGÁRIA-KÖRUT 78. SZÁM

Telefon: Automata 917-26

Vén diákok legjobban érzik magukat
Posch utódjánál:

Nagy Jenőné

IV. Váci ucca 38.

Polgári árak!

Lombardkölcsönök

zongorák
pianinok
festmények
szőrmék
műtárgyak

varrógépek
bronztárgyak
írógépek
nemes porcelán és
mindenféle tárgyakra

Kölcsönfolyósítás

KERESKEDELMI VÁLLALAT

STAUB E. S.

VI., Hajós ucca 29. I. Telefon 16-4-16

Sebészeti és

Plasztikai-sebészeti

Szanatorium dr. Ertl

Budapest,

VII., Thököly-ut 86.

Telefon: 96-2-63.

Belső rendelő: V., Arany János-
utca 9. I. 4. Telefon: 12-1-33.

Felvilágosítással és prospektussal
az igazgatóság szolgál.

Véndiákok Lapja

TARSADALMI ÉS SZÉPIRODALMI FOLYÓIRAT · MEGJELENIK MINDEN HÓ 1-ÉN

ÖREGDIÁK SZÖVETSÉGEK ÉS EGYESÜLETEK KOZLONYE

Előfizetési árak:
Magyarországon egész évre 8 pengő,
fél évre 4 pengő.
Ausztriában 10 schilling, Jugoszláviában
80 dinár, Romániában 280 lei.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
ZÁMBÓ AURÉL

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, V., Vadsz ucca 6. II.
Telefon: Aut. 227—74.
Folyószámla a Nemzeti Hitelintézet
Rt.-nél Budapest.

A Budapesti Piarista Diákszövetség alakulásáról és munkájáról.

— Kisparti János dr. tanker. főigazgató nyilatkozata a Véndiákok Lapjának —

Az öregdiákszövetségek között kétségkívül egyike a legtekintélyesebbeknek a *Budapesti Piarista Diákszövetség*, amely úgy tagjainak előkelősége és létszáma, valamint munkásságának eredményessége révén biztosítja magának azt a tekintélyt, amely a piarista rend minden intézményét körülveszi. A piarista diákszövetség alapítása, szervezése és fejlesztése körül elsőrendű érdemei vannak dr. *Kisparti János* c. tankerületi főigazgatónak, a rend budapesti gimnáziuma igazgatójának, aki a következő érdekes nyilatkozatban számolt be a *Véndiákok Lapjának*, a szövetség életének feljegyzésre méltó eseményeiről:

— A piarista diákszövetség eszméje — kezdte nyilatkozatát *Kisparti János* dr. — már a kilencvenes években felvetődött. A gondolatot a háború érlelte meg, amikor is *Bartos József* tankerületi főigazgató, a háborúból hazatérő volt diákokkal arra a megállapodásra jutott, hogy jó lenne olyan egyesületet létesíteni, amely a hadbavonult tanárok és volt diákok hozzátartozóit segítené. Ez a gondolat öltött testet a budapesti piarista diákszövetségben, amely már sokkal szélesebb körben igyekszik az összetartást ápolni. A szövetség célja az, hogy az Alma Maternek mintegy szociális hinterlandot biztosítson és lehetővé tegye azt, hogy mindazok, akik együtt voltak az iskolapadokban, megtalálják és támogassák egymást az életben is. A szövetség tagjainak összetartását különböző eszközökkel igyekszik előmozdítani és pedig rendszeres összejövetelek rendezésével. Ezek az összejövetelek nem egyszerű baráti találkozások, hanem kulturális jelentőségű alkalmak, amelyeken előkelő tudományos férfiak szoktak előadásokat tartani. Bizonyítja ezt a *Vörösmarthy* kultusz is, amelyet a piarista öregdiákszövetség kezdeményezett, s amelyet ezidőszereint egyedül kultivál. Ennek során minden évben rendez a szövetség *Vörösmarthy* serleg ünnepélyt, hasonlót ahhoz, amit a Nemzeti Casinó rendez a *Széchenyi* serleggel.

— A szövetség közgyűlésein minden évben megemlékezünk az elhunyt piarista tanárokról és növendékekről, akiknek emlékezetére a szövetség valamelyik előkelő vezetője tart beszédet. Ugyancsak beszédet szoktak mondani a szövetség részéről az iskola évzáró ünnepélyein, amelynek keretében a szövetség jutalomdíját a legkiválóbb diáknak nyilvánosan átadják. (Az elmúlt évben dr. *Liber Endre* alpolgármester mondta az ünnepi beszédet. Szerk.)

— A főiskolai hallgatókkal is nagy szeretettel és körültekintéssel foglalkozik a szövetség, amely erre a célra külön bizottságot alakított dr. *Degré Miklós* a budapesti ítélőtábla elnökének vezetése alatt. A múlt évben is több száz főiskolai hallgató kapott könyvet és pénzbeli segílyt. Külön helyet foglalnak el a főiskolai hallgatók, az öregeserkészek táborában.

— Már három ilyen cserkészraj van, melynek felszereléséhez több ezer pengővel járult hozzá a szövetség. Gondot fordítunk természetesen a főiskolai hallgatók lelki ügyeire is. Évenként tartunk lelkigyakorlatokat a volt piarista tanulók számára és foglalkozunk a főiskolai hallgatók sportügyeivel is. Épp most folyik egy nagyobb keret kiépítése, amelyben a volt piarista diákok a sport különböző ágait fogják kultiválni.

— Az egész szövetség életére kiható mozgalom indult egy főiskolai internátus létesítése érdekében avégből, hogy a főiskolai hallgatóknak kedvezményes szállást és ellátást tudjunk biztosítani. Az internátus egyúttal a szövetség központi háza lenne, ahol a találkozókat rendezhetnők és ahol klubszerű közveltségben találkozhatnak a tagok egymással. Ebben a keretben aztán egy szövetségbe tömörülnének az összes piarista diákszövetségek és megalakítanák az országos piarista diákszövetséget.

— Hangsúlyoznom kell, — fejezte be nyilatkozatát *Kisparti János* — hogy ezt a szép és eredményes működést csakis annak köszönhetjük, hogy a szövetségünknek minden tekintetben aktív tisztikara van. A szövetség vezetői dr. *Sipőc Jenő*, dr. *Degré Miklós*, dr. gróf *Teleki Pál* ny. miniszter, *Ugron Gábor*, *Breyer István* püspök, dr. *Párdány Emil* főorvos, *Liber Endre* alpolgármester, *Zimburg Artur* stb., nemkülönben a választmány érdemes tagjai a legönzettelenebbül, lelkesedéssel és agítálással veszik ki részüket a szövetség minden munkájából.

A cisterci diákszövetség közgyűlése.

— Gróf Klebelsberg Kuno beszéde az ifjúság helyzetéről. —

A cisterci diákszövetség november hó 21-én tartotta VIII. évi rendes közgyűlését a rend Szent Imre-gimnáziumának dísztermében nagyszámú „öreg“ diák részvétele mellett. A közgyűlésen ott voltak: *Baranyay* Jusztin egyetemi tanár, *Dabasy-Halász* Lajos ny. korona-ügyész, *Gadó* István itélőtáblai tanácselnök, *Kovács* Alajos h. államtitkár, *Ury*

Lajos itélőtáblai tanácselnök, *Halla* Aurél min. osztálytanácsos, *Horváth* István, az OTI. alelnöke, *Küzdy* Aurél ciszt. főiskolai igazgató, *Schwarz* Elemér és *Balassa* Bruno egyetemi magántanárok, *Andor* Endre ny. államtitkár.

Gróf *Klebelsberg* Kunó, a Diákszövetség elnöke megnyitó beszédében köszönetet mondott a rendnek, hogy őt a magyarországi cisterci rend tiszteletbeli tagjává választotta, majd rátért beszédében a mai ifjúság küzdelmes sorsára és nehéz elhelyezkedési lehetőségének problémájára.

— Engedjék meg, — mondotta többek között, — hogy mint távozó kultuszminiszter szeretettel emlékezzem meg arról a magyar ifjúságról, amelynek nevelését egy évtizeden át irányítottam. Mi öregek nem is tudjuk igazán méltányolni, mit szenved ez a magyar ifjúság. Hiszen, ha csak középszerrel is megállták az emberek helyüket, egy bizonyos pozíció a fej-

lődő magyar társadalomban és a magyar államban egészen biztosan kijár. Az a körülmény, hogy akkor kiépítettük a magyar államot, azt jelentette, hogy a kiegyezés korának árami költségvetése évről-évre új állásokat hozott. Ilyen helyzetben kezdtük lent és ilyen milióban ettük meg kenyerünk javarészét. Most ennek éppen a fordítottját látjuk. Még a természetes fogyatékek következtében való állások is megszűntek. Az igazat megvallva, csodálom a magyar ifjúságot, hogy ilyen helyzetben becsülettel megállja a helyét. Voltak, akik azt vitatták, hogy jobb is volna, ha nem engednénk meg a tanulást. Véleményem szerint nem szabad abból kiindulni, hogy a tanulatlan ember jobban érvényesül, mint a tanult. Ezek a gyermekek megszülettek, itt voltak, mint a magyar középosztály gyermekei és ezeknek meg kellett engedni, hogy tanuljanak. Nem is tartom szerencsésnek ennek a kérdésnek állandó napi-reden tartását, mert a gondoltsor végső konzekvenciájában odavezethet, hogy a gyermekek számát kontingentálni kell, már pedig ez nem katolikus felfogás.

— Átmenetileg kétségtelenül igen nehéz a magyar ifjúság helyzete és vigyázniok kell különösen az idősöknek arra, hogy amikor okszerűen leépítünk, abból ne fejlődjék ki a generációk ellentéte. Ha az idősök kezében van a hatalom, ne csak szigorral, de szeretettel érvényesítsék azt. Hogy ennek a szomorú helyzetnek ellenére is azt látjuk, hogy a magyar ifjúság akceptálja ezt a kemény trianoni sorsot, arra magyarázatot kell keresni. Külföldön nem akceptálja zugalódás nélkül és külföldön igen sok helyen szanalomraméltó erkölcsi lezülésbe jutott az ifjúság. Keresem az okot, miért nem következett ez be nálunk? Nem

Petőfi és Arany.

— Visszaemlékezés. —

Irta: LAM FRIGYES dr.

Ötéves fiúcska voltam, amikor az édesanyám, aki addig maga kurtította meg aranyszőke fürtjeimet, a borbélyhoz vitt „birkanyírás“ végett. A borbélyt, akinek tőlünk néhány házzal följebb volt az üzlete a Főtéren, *Dombrowszky* bácsinak hívták. Lengyel nemes volt és tiszt a forradalmi hadseregben. Úgy ám! résztvett az 1863-iki szerencsétlen lengyel szabadságharcban. Varsó bukása után menekült és Késmárkon bujkált. Megismerkedett egy késmárki borbély szép leányával, elvette feleségül és átvette apósának üzletét és mesterségét, — mit mondok? — művészetét! — *Dombrowszky* János művészi hajmunkákat készített, arképeket, csendéleteket. Úrnak tekintette őt mindenki; büszke volt a nemességére.

Lakott az én gyermekkoromban Késmárkon több hasonlósorsú lengyel emigráns is. Ha a gimnazisták hazafias ünnepélyt rendeztek, eljöttek arra a lengyelek területileg és velünk együtt énekelték a *Kossuthnótát*, mi pedig az ő tiszteletükre a *Búsul a lengyel* című szép dalt. Késmárknak egy igen tipikus lengyel alakja az öreg exgróf *Cserwinsky* volt, aki az urakkal vadászgatott, kártyázott és borozgatott és magyar-német-lengyel keveréknyelven admáival nagy népsze-

rűségnek örvendett. Megtámitotta a diákokat is arra a polák nótára, amely így kezdődik: „Polák, wenger dwa bratanki.“ (A lengyel és a magyar két testvér.) Ez a nagy magyar-lengyel barátság nagy csorbát szenvedett később, amikor a polákok elragadták tőlünk a *Halastó* felét és az egész *Tengerszemet*. Ma cipszer nem is szeretheti többé a lengyel szomszédot, mert Trianon után elannektálta tőlünk *pálinkás plebiszcit* segítségével a *Tátrának* és az északi *Szepességnek* egy nagy részét, éppúgy mint *Árva* északi felét.

A cseh oroszán ki fogja adni zsákmányát, de a *Fehér Sas* sohasem!

A mi időnkben még semmisen zavarta meg a régi barátságot. Minden lengyel igen népszerű volt és így közkedvelt volt *Dombrowszky* úr is, akihez anyám kézenfogva bevezetett.

Leültettek egy nagy karosszékbe, egy még nagyobb tükör elé, szalvétát kötöttek a nyakam köré, mintha habos kávét kellene ennem. És *Dombrowszky* bácsi maga sietett engem kiszolgálni, ollójával a fülembre a lengyel himnusz csattogatva.

Felnéztem és a tükör teteje mellett, magosan, jobbról és balról egy-egy ragyogó, aranyosan csillogó mellszobrot láttam a falon.

— Kik ezek? — kérdeztem, németül, mert másképen még nem is értettem.

Dombrowszky bácsi, aki tudott már néhány szót magyarul is pd. *tesik, alászolgája. jó napot, keszenem* s a t., szintén németül mondta:

találok más magyarázatot, minthogy egészséges volt az a szellem, amely az ifjúságot nevelte. Konzervatív szellem, nemzeti szellem és katolikus szellem volt. Továbbra is neveljük az ifjúságot nemzeti és katolikus szellemenben és akkor ebben a mártírifjúságban meg lesz az erő, hogy tudjon lemondani és reményleni.

A nagy lelkesedéssel fogadott beszéd után *Bitter Illés clairvauxi apát*, főigazgató meleg szavakkal emlékezett meg *Klebelsberg Kunó* gróf működéséről, majd pedig beszámolt a szövetség elmúlt évi munkájáról. Jelentéséből kitűnik, hogy a cisterci Diákszövetség vezetősége minden tekintetben a legjobb kezekben van, akik fáradhatatlan energiával igyekeznek minél sikeresebben megfelelni hivatásuknak.

A Ciszterci Diákszövetség több mint 10.000 pengőt fordított jótékonyági célokra. A szövetség taglétszáma pedig meghaladja a 2300-at. Majd *Göllner Árpád* a pénztárosi jelentést, *Kovács Alajos* h. államtitkár pedig a számvizsgáló bizottság jelentését terjesztette elő. *Ury Lajos* ítélőtáblai tanácselnök vezetésével ezután megtartották a tisztújítást, amelynek során egyhangú lelkesedéssel újból *Klebelsberg Kunó* grófot választották meg a szövetség elnökévé. Társelnökök lettek: *Zichy János* gróf és *Gaal Gaszton*. Központi igazgató az alapszabályok értelmében *Bitter Illés* lett, titkár *Kühn Szaniszló* és *Bosnyák Pongrác* ciszterci tanárok, pénztáros *Göllner Árpád*. A közgyűlés elhatározta, hogy székházat vásárol a szövetség céljaira és ennek lebonyolítására a központi választmánynak adott meghatalmazást.

A Diákszövetséget közgyűlése alkalmából *Werner Adolf* zirci apát is üdvözölte.

Este a Szent Gellért-szálló magyar termében társasvacsorára gyűltek össze a cisterci öregdiákok s igen barátságos hangulathoz újították fel a régi kapcsolatokat.

— Ez két magyar verscsináló képe. Az egyik ott, az a *Bedéfi*, a másik, az az *Aráni*.

Szörnyen érdekelt engem a baloldali: a *Bedéfi*, mert azt mesélte róla *Dombrowszky*, aki mindig zsinóros bekecsben és csizmánban járt és III. Napoleon tiszteletére szürkés kecskeszakállt és hosszúra kivixelt fekete bajuszt viselt, hogy igen vitéz ember volt, mert a lengyel *Bém* tábornok seregében szolgált.

— A muzsikák lötték agyon, üsse meg őket a guta! Szegény *Bedéfi* meghalt a hazáért!

Eddig mindent értettem, amit a borbély mondott, de azt nem, hogy mi az *ahaza?* (Vaterland.)

Kérdeztem, hogy mi az?

Erre *Dombrowszky* letette az ollót az asztalra, hátraforgatta az én karosszékeket, amelyen egy csomó *Fliegende Blätter*-évfolyamon trónoltam, felállt előttem és elkezdett hadonászva prédikálni:

— Pass auf, mein Sehnen! Figyelj, fiacskám! a *haza* mindaz, amit szeretsz: a *Leibitzpatak* apró kis halacska, a *Goldsberg* fenyvesei, a *Tátra* csúcsai — (notabene: én ötéves koromig azt hittem, hogy a *Tátra*t papendekliből vágták ki spanyolfalnak, a szél fel fogására.) — az utca, a szép ház, amelyben laktok, — testvéreid, édes anyád, nagyapád, mindez a *haza!* Érted?

Hát most már értettem! Azért halt meg *Petőfi*, hogy nekünk szép házuk legyen, hogy benne lakhassam testvéreimmel, a mamával és a jó nagyapá-

Öregdiákok arcképcsarnoka.

Liber Endre.

Amikor *Liber Endre* portréjához kezdünk, bizonyos elfogultságot érzünk. Ritkán rajzol le a toll olyan embert, akinek minden tette csak a jócselekedetek gyakorlását mutatja. Az Isteni gondviselés olyan pozícióba helyezte, ahol ezt gyakorolni módjában is volt és ő élt az alkalommal.

Liber Endre székesfővárosunk alpolgármestere, a budapesti piarista diákszövetség alelnöke, Budapesten született 1878-ban. Tanulmányai elvégzése után a székesfőváros szolgálatába lépett. Sokáig volt a Fővárosi Közlöny szerkesztője. Hosszú ideig a menekült ügyeket intézte a fővárosnál, majd pedig annak országos kormánybiztosa lett s mint ilyen minden hozzáfordulónak a legmegértőbb támogatója volt. A gyászos emlékű kommun bukása után a nyomoronyhitő akció élére került s megalkotta a rendszeres segélyezés munkáját. A lakásínség idején kifejtett működésének mintegy 5000 közép és kislakás épülése lett az eredménye. Sokoldalúsága és megnyerő modora következtében gyakran képviselte a fővárost külföldön. Ő volt kiküldve a genfi gyermekvédelmi kongresszusra, a bécsi és római lakásügyi kongresszusra. Szervezte a stockholmi és fiemei kiállításoknak

vall! Hogy a *Leibitzpatakban* lubickolhassak és a *Goldsberg* erdejében lepkét kergethessek!

Nem csuda, hogy rettentően megszerettem a *Bedéfi*.

Nyírás közben érdeklődtem, hogy ki az az *Aráni?* *Dombrowszky* bácsi abbahagyta a nyírást, gondolkodott egy kicsit, aztán azt mondta:

— Nagyon jó Istenfélő ember volt. Példát vehetsz róla! Ő irt verset arról, hogy milyen jó imádkozni, különösen a gyermekeknek.

Majd német nyelven idézte, nem tudom, milyen fordításból:

— *Deine Händchen falte schön zusammen, Bete, bete, du mein liebes Kind!*

Dombrowszky bácsi letette az ollót, rendbe hozta a frizurámat a kefével, aztán leszedte a szalvétát a nyakamról, meghajtotta magát és azt mondta: „*Keszzenem*“, mint az uraknak, amitől én igen boldog voltam. A mamám pedig figyelmeztetett:

— Köszönd meg a bácsinak, hogy olyan sok szépre és jóra tanított!

Én pukkedlit csináltam az öregnek, belesaptam a tenyerébe... és vége volt az első magyar irodalomtörténeti órának, amelyet az életben kaptam! Lengyel embertől németül!

Ennek bizony már több mint negyvenöt ével

Petőfi engem azóta mindig szörnyen érdekelt, azért is, mert megismerkedtem nemsokára azután, egy séta alkalmával, *Scholz* bácsival.

budapesti részét. Londonban Rothermerenél járt el s fiát Edmond Harmsworthot meghívta Budapestre. — Nagy hivatali elfoglaltsága mellett élenk társadalmi tevékenységet fejt ki. Számos egyesületnek vezető tagja s mindenütt lelkiismeretesen kivieszi részét a munkából, nem tekinti a vállalt tiszteletbeli pozíciókat sem olyannak, amit csak tudomásul kell venni s hébe-hóba jelenlétével megtisztelni az egyesületet. Megértő lélek a tőle legtávolabb állókkal szemben is. Lehet, hogy a korai árvaság és az árvaház szerető gondossága érlelték és finomították ki lelkét ennyire és a kenyérért való segítség nélküli küzdelem tették annyira megértővé mások bajával, küzdelmeivel szemben. Lehet, hogy a hitben való erőssége és istenféelme sugallatára tesz mindenütt jót, ahol csak teheti embertársával. Harminchat évet tölt már ebben a hivatottságában és áldják érte az árvák akiknek otthonukat gyarapította, akiknek üdülőtelepet, nyaraltatást létesített. Az ő munkásságát hirdetik a szeretettöthonok. Hálás szíve nagyszegű alaptványt juttatott a József fiúárvaháznak. Erdemei elismerésül nyerte el a II. oszt. polgári érdemkeresztet és nevezetett ki kormányfőtanácsossá.

Z. A.

Küldje be előfizetési díjhátralékát
a Vén Diákok Lapjára!

Évi 8 (nyolc) pengő

előfizetési díjért **havonta** pontosan
tájékoztatjuk önt volt iskolatársainak
minden megmozdulásáról.

Scholez Frigyes öreg gimnáziumi tanár volt, akit mindenki szeretett, különösen a kis fiúk. Ezeket megszólitotta az utcán, kikérdezte őket, mondott nekik tréfát és mesét, elvitte őket sétálni.

Ha egy ilyen fiú a gimnáziumba került, volt neki ott már pártfogója, atyai barátja; alig várta, hogy az öreg úr keze alá kerüljön, aki azonban csak a három legfelső osztályban tanított. Scholez bácsi volt a diákok igazi jó barátja, aki úgyszólván a második atya szerepét töltötte be majdnem minden tanítványánál. Frici bácsi elcipelt engem is sétálni.

Előhozakodtam neki briliáns irodalmi ismereteimmel, amelyeket a borbélynál szereztem. Erre Scholez Frigyes elmesélte nekem, akkor először, aztán többször is, hogy hogyan látta és hallotta ő algimnazista korában, 1845-ben, Petőfit. Petőfi Kerényi Frigyes társaságában Hunfalvy Pál késmárki jogtanár látogatására érkezett Poprád—Athénbe, ahogyan mi a „várost” neveztük.

Hajnalban érkezett, meglátogatta Hunfalvyval együtt a liceumi magyar önképzőkört, amely a vendég tiszteletére diszgyűlést rendezett. Délután a poéta uzsonnára volt híva egy Demiány Jenő nevű nyugdíjazott kapitányhoz. Az este a diákok fáldyásmenetet és szerenádöt rendeztek az ő tiszteletére. Petőfi a Korona vendéglőben lakott és annak az ablakából köszönte meg a figyelmet, tanulásra és hazafiságra buzdítva a fiatalságot. Másnap hajnalban Iglóra utazott Pákhékhoz.

Az eperjesi ev. kollegium diákszövetség

November 7-én este tartotta meg ez évi rendes közgyűlését, amelyen a szövetség színe-java megjelent. A Spolarich-söröző külön termében gyűltek össze az „Eperjesiek”, hogy az elmúlt év beszámolóját, de főleg a kollegium 400 éves jubileumi ünnepségében való részvételüket megtárgyalják. Az elnöki megnyitójában dr. Papp József, gyönyörűen felépített beszéddel emlékezett meg a régi kollegium iránti szeretetről, az együttérző öregdiákokról és lelkes szavakkal ünnepelte a jelenlevő 93 éves volt igazgatót: Ludmann Ottót, akit a közgyűlésen megjelentek is meleg ovációban részesítettek. Az elnöki megnyitó után Szelecsényiné-Frenyó Erzsébet tartotta meg mindvégig nagy figyelemben és tapsban részesített felolvasását az eperjesi (Karaffa) vértanúk hamvainak ünnepélyes eltemetéséről. Ezt követte a szövetség pénztárnokának jelentése, majd a 400 éves jubilaris ünnepségen való részvétel megvitatása. A közgyűlés határozata értelmében a jubilaris ünnepség megrendezésében a miskolci jogakadémiával kooperálva vesznek részt és az ünnepség határidejének megállapítását későbbi időpontra hagyták és éppen ezért november 25-ére újabb ülést hívtak össze.

* *

A november 25-én megtartott tisztújító közgyűlés egyhangú határozatával hagyta meg tisztében a régi elnökséget. Dr. Bruckner Győző, a miskolci jogakadémia dékánja és dr. Pap József elnökök mellé még Szlavik Mátyás, dr. Sichermann Bernát, Mikoli Kálmán és Balló Rudolf lettek az elnökségbe választva. Ügyvezető titkár: Horvay, pénztáros Vaskó Béla maradtak.

Szegény jó Scholez Frici bácsi sokat szidott bennünket nagydiák korunkban, ha rajtakapott a pedellus, az öreg, körülményes beszédű Szanitter, hogy a Koronában lumpoltunk.

— Oktató úr, kérem, — mondtuk ravaszul — hiszen ott csak a Petőfi szellemének áldoztunk! — Erre az öreg zavarba jött, mosolygott a nagy bajusza alatt és nem firtatta többé a fegyelmi ügyet.

A mi öreg tanárunk látta és hallotta Petőfit. Gonholható, hogy milyen nagy tekintély volt előttünk! Nem volt szabad őt tanárnak hívni, mert ez a szó szerinte hibás képzésű volt. Tanító nem akart lenni, tehát oktató úrnak szólította magát.

Petőfivel tehát Dombrowszky mester és Frici bácsi által, az én szívem nagymestere által, ismerkedtem meg. Petőfi nyelvvel csak ötéves korom után kötöttem barátságot. Egy Mariska nevű kis miskolci családnyitól tanultam magyarul. Mariska könyv nélkül tudott néhány Petőfi-verset: Megy a juhász számaron, Anyám tyúkja, Ezrivel terem a fán a meggy, Egész úton hazafelé... Ezeket eltanultam tőle, annyiszor mondta el, hogy irgalmatlanul beleragadtak az agyamba és azóta sem koptak ki onnét.

Elemi iskolás német olvasókönyvünkben volt néhány Petőfi-vers is, így pd. *A két vándor* és *Egész úton hazafelé* címűek igen szépek voltak Kolbenheyer Móric soproni evangélikus pap sikerült átültetésében.

Lassan-lassan magyarul olvastam el az egész Petőfit, akit minden költők legnagyobbikának tartottam

A tisztújító közgyűlés egyhangú határozataképen Hoover Egyes. Áll. elnöknek és Borah szenátornak üdvözlő átiratot küldenek a TESZ. útján. A lelkes és izzó hazafiashangú üdvözlő iratokat Horvay titkár szövegezte meg.

Itt közöljük az egyik hálairat szövegét tájékozásképen.

Borah szenátornak küldött hálairat:

Az eperjesi ev. kollégiumi diákszövetség tagjai közgyűlésükről hálalelt szívvel köszöntik Szenátor Urat abból az alkalomból, hogy a trianoni szerződés revíziójáért sikra szállt.

Ez az ősi iskola, mely 400 éves dicső multra tekinthet vissza s amelynek 3 éven át tanítványa volt, az Önök által is nagyra tartott szabadsághősünk, Kossuth Lajos, ma a csehek által megszállt felvidéken fekszik s nem terjesztheti a magyar kultúrát.

Eperjesből Presov lett s alma materünk volt tanítványai fájdalommal felt szívvel várják azt az időt, amikor ismét módjukban lesz alma materük és nagynevű tanáraik iránt érzelt kegyeletükkel lerónni.

Ma sajnós közülünk igen sokan a mai Cseh-Szlovákia alkotó részét képező drága Felvidékünkön lakó szüleiket, testvéreiket sem látogathatják meg, mert az a bűnük, hogy szerették 1000 éves hazájukat.

Szenátor Ur! Igazságot kérünk! A trianoni szerződés revíziójával nem kérünk lehetlent, csak azt kérjük vissza, ami 1000 éven át a miénk volt!

Minden nyomoruságunknak az átkos trianoni békediktátum az oka: a népek közötti bizalmatlanságot csakis egy igazságos revízió szüntetheti

és akit most is legjobban szeretek, mert ő a költészet ragyogó napja! Ennek a napnak az én szememben csak két foltja van.

Az egyik: hogy leszolta Tátrát evvel a verssel: „Mit nekem te, zordon Kárpátoknak fenyesekkel vadregényes tája“ — és a másik: hogy lefitymálta a kékszemű, lenszóke cipyszer leányokat!

Én teljes életemben szökepartti hegybarát, vagy hegyparti szökebarát voltam... és az én vezéreszméim ellen fellázadt erelmeknek nem bocsátok meg sohasem! Petőfit azonban annyira szeretem, hogy elnézem neki ezt a szépséghibáját és egy kicsit túlerős gyengéjét.

* *

Nemsokára azután, hogy Dombrowszky úr lenyeste hajékem koronáját — megismerkedtem egy kicsit bővebben Arany Jánossal is.

A nagyapámmal sétáltam az utcán, amikor megszólította őt egy alacsony termetű, zöld vadászruhás, rövidnadrágos, kamásli bácsi, aki fején zergeszakállas hetyke kis kalapot viselt. Az őszszakállú bácsika és a nagyapapa politikáról beszélgettek, amoból én igen keveset értettem. Amikor a vadászruhás úr búcsút vett, megveregette a vállamat és így szólt:

— Nos, igazgató úr, látogasson meg! Hozza magával a fiatal urat is! Az ön véleményére sokat adok, felolvasok önnek néhány új Arany-fordítást!

Amikor a bácsi eltűnt, kérdeztem, hogy kicsoda ő?

meg s nyújthat nemcsak nekünk, de egész Európa népeinek reményt egy boldogabb, jobb jövőre.

Revízió nélkül, a nyomoruság további fokozása egy kétségbeesett nemzet élet-halál harca következhetik.

Kérve kérjük Szenátor Urat, szálljon sikra továbbra is törhetellen erővel és hittel igazunk érdekében és mint a nagy Amerika szabadság szerető népének nagysúlyú képviselője emelje fel szavát a népek aeropágja előtt a magyar nemzet érdekében.

Amidőn igaz és őszinte hálaokról biztosítjuk Szenátor Urat, munkásságára az Ur Isten áldását kérjük.

Budapest, 1931. évi november hó.

Az eperjesi kollégiumi diákszövetség nevében

HORVAY
ügyvezető titkár

dr. PAP JÓZSEF
udvari tanácsos, a budapesti ügyvédi kamara elnöke, az eperjesi diákszöv. elnöke.

A tisztújító közgyűlés végetérven kedélyes vacsorán maradtak együtt a megjelentek.

b. s.

**Állást-keresők és állást ajánló
öregdiákok hirdetéselt
díjtalanul közöljük**

Pályázati hirdetményeket
iskolák és intézetek részére
biztosan és olcsón hirdetünk

— Spóner Andor, a mi országgyűlési követünk. (Unser Ablegat.) — mondta a nagyapám és megmagyarázta nekem, hogy mi az a képviselő? Kérdeztem, hogy hol lakik?

— Nagy-Lomnicon, a saját kuriáján. Meg fogjuk látogatni.

A nagyapa elmesélte még azt is, ami engem, mint kezdő sakkozót nagyon érdekelt, hogy Spóner Andor híres ezen a téren és hogy ő szerkeszti a *Pesti Hírlap* sakk-rovatát.

Egy szép vasárnapi délutánon a nagyatyám és én, az öt éves fiú, kocsira ültünk, végigrobogtunk a késmárki *macskafejek*en, — úgy hívják azokat a nagy gömbölyű kavicsokat, amelyekkel a késmárki utcák kocsintját kikövezik. Ezeken csak úgy ugrik és szökődös a féderes koci is, mint a bohóc a zsákfutásban, és az utasnak nem szabad beszélnie, különben leharapja a nyelvét. Végigrobogtunk a régi gimnázium mellett, hiszen a mostaninak a helyén akkoriban még paradicsomi nagy öskert virult. Elhagytuk a fűrészalomnak az égig érő nagy farakásait és az azok között síkló és kis síneken járó kocsijait. Elszálltunk a szép Meese-park és a Sörház mellett, — ahol később annyi kriglit ittunk, amikor az érettségire készültünk, mert ott igen olcsó volt a sör, — négy krajeárba került a korsaja! — Aztán végiggördültünk a Poprád meredek partján, jobbkon a Magas Tátra hármis piramisával.

A nagykőrösi ref. gimnázium Hősi Emléktáblája.

Minden nap elmegyek előtte. Lábánál még ott vannak a koszorúk, amelyeket gyöngéd kezek helyeztek oda. Rajtuk még szinte ott csillog a könny, amely siró szemekből hullott rájuk. Mikor megállok előtte, felém ragyog kilencvenegy név és azokon keresztül

felém tekint kilencvenegy kedves arc, gimnáziumunk kilencvenegy volt növendékének halott arca.

* *

Lelkemben megújul az emléktábla felállításának egész története. A Diákszövetség elhatározza, hogy a gimnázium a világháborúban hősi halált halt diákjainak emlékét márványlapon örökíti meg, s elhelyezi az intézet előcsarnokában. Hadd legyen ott, mint a nagykőrösi alma mater hűségének tanuja, s mint a magyar református nevelésnek könnyes szemű bizonyítéka! Kitarató, gondos munka után együtt vannak a nevek és elkészült a márványemlék. Elérkezik az október 31-ike, a reformáció ünnepe, a hősök emlék-

napja. És megtörténik a leleplezés. Jönnek a diáklésvérek térben és időben közelből és távolból kedves találkozóra. Nyolcvanéves öregek és harmincéves ifjak. Mindenik arcán ott van a vizionlátás derűje, de a derű mellett ott borong valami szelid árnyék, amely az emlék fekete lapjáról vetődik reá. Jönnek az iskola előjáróinak vezetése alatt a tanárok. Mindenikük szemében van egy boldog sugár. Hiszen olyan sok hálás arc tekint feléjük. S van egy fájó könny. Hiszen a márványlap mindeniknek ad siratni valót. S jönnek azok, akiknek arcán csak fájdalom ül, „akik legtöbbet veszettek“, a gyászoló szülők. Régi könnyek forrása indul meg újra. Régi sebek szakadnak föl. Vagy talán csak erősebben véreznek. Hiszen igazán nem is gyógyultak be sohasem. És fölzendült az öreg diákok felett a kis diákok éneke: a Hősök ünnepén. Majd felhangzik Jalsoviczky Sándor elnök megnyitója, F. Szabó Géza társelnök ünnepi beszéde, V. Szűcs Sándor ajkán Dombly Béla lelkésznek, volt kőrösi diáknak ünnepi ódája, dr. Kovács Lajos alelnöknek fogadalma, Patonay Dezső társelnöknek és Göde Lajos ügyvezető elnöknek bizonyítéka. Tiszta minden szó és minden gondolat. Hisze a könnyeknek drága fűrdőjén szűrődik át mindenik. Künn zörgő faleveleket sodor a szél. A mi lelkünkkel ragadja a gondolat a multba, jelenbe behorpadt sirokhöz, fiatal testvérekhez. S úgy érezzük, hogy a gimnáziumban mindig a Lélek uralkodott, amely lelkeket nevel és mindig az fog uralkodni. Érezzük, hogy a szent hagyományok nevelő erejéhez oda szegődik azoknak legdrágább kivirágása, a hősi emlék. Mellette levett kalappal vonul el a diáksereg és a tiszta szivekben az áldozatnak nagy érzései születnek meg. Legyen a tábla hősök hirdetője, hősök nevelője!

g—s.

Majd átzongoráztunk a hunfalvi emeletes fahidon. Hunfalván láttuk, hogyan sétál a sok pájeszes bócher a híres Jesivába, a hittudományi főiskolába, amelyben mindig igen nagy tudású rabbik tanítanak. Aztán Lomnicra értünk. A kocsí befordult a taxus-sövény kapuján át egy gyönyörű kertbe, ahol fehér bálványképeken akadt meg az én bámuló tekintetem. Már nem tudom, hogy gráciák voltak-e azok, vagy nimfák, de szörnyen imponáltak nekem, pedig alighanem csak gipszfigurák lehettek. A kis kastély kapuja előtt fogadott bennünket a házigazda, betessékelte egy nagy szobába, ahol borzasztó sok könyv és néhány szobor is volt.

— Ninil — kiáltottam örvendéve — itt van Petőfi bácsi és Arany úr is!

— Ismered őket, fiacskám? — kérdezte a képviselő.

— Petőfiről már sokat tudok, de Aranyról még keveset hallottam.

— No majd beszéllek neked róla!

Elmentünk sétálni a gazdaságban, megnéztük a díszkertet és a konyhakertet, az istállókat, aztán hazaballagtunk uzsonnázni. Én egy rém nagy almát kaptam, alig bírtam két kézzel fogni. Azóta se láttam ilyen hatalmas nagy almát! Lehet, ha ma látnám, kicsinek tartanám, hiszen képzeletemben a Poprád zúgója olyan volt, mint a Niagara... és amikor évek múlva hazatértem, esudálkoztam, hogy milyen kevés víz van benne

és nem értettem meg, hogy hogyan tarthattam ezt a kis csobogást olyan egyszerű valaminek. A zugó éppúgy töpörödött össze, mint valamennyi régi ismerősöm, — így a csősz is, — akitől annyira félttem, mert emberevő óriásnak néztem, — apró kis emberkévé zsugorodott össze, akinek a vállát kedélyesen megveregettem, pedig negyven évvel ezelőtt tiz fejjel volt nálam nagyobb és akkor ő nem éppen a vállamat veregette meg, hanem testemnek egy sokkal mélyebben fekvő tájékát... mivel édesnek tartottam a tilos gyümölcsöt.

A egyszerű kávé, kalács és alma elfogyasztása után a könyvtárszobában ültünk, ahol Aranyról mesélt nekünk az ő fordítója: Spóner Andor, aki különben németre ültette át a fél magyar irodalmat. Nyomtatásban megjelent művei esinos kis gyűjteményt tesznek ki. Lefordította Aranyt, Petőfit, Madáchot, Gárdonyit, Jókait, Mikszáthot, Endrődit, Herczeg Ferencet, Tábort Róbertet, Sipuluszt, Tóth Kálmánt és Bélát stb.

Spóner elmondta, hogy Arany János egyénisége és jelleme nagyon megegyeznek a cipszer természetével: mindakellő komoly, őszinte, megfontolt, melegszívű, de szűkszavú, van férfias világfelfogása és állandó esendes, derűs humorja. Éppen ezért nem véletlen dolog, hogy cipszer ember volt az országban Arany Jánosnak első esztétikai értékelője és ismeretője. Ez Lindner Ernő késmárki tanár, később a Magyar Tudományos Akadémia könyvtárnoka, maga is jeles német poeta volt, aki már 1853-ban az iskolá-

KÉSMÁRK

(Nyugati oldal.)

Városház és főtéri
részlet az 1890-es
években.

Keszthelyi levél.

Krisch Jenő barátomhoz, a Késmárki Diákszövetség
ügyvezető elnökéhez.

Irtá: MAJOR MARTON.

Keszthelyi fűvenyen, ringó habok mellett
Ujból olvasgatom szép Emlékkönyvedet.
Hullámzó Balaton, fehér vitorlások,
S könyvedből kitörnek szilaj látomások,
Égbe nyuló hegyek... szorúl a víz hátra...
Késmárk... Diákélel... Vadregényes Tatra...

Pedig ez is kedves, régi diákváros,
Úgy mint az a másik, Popráddal határos.
A városka csendes, kong a toronyóra,
Elment a diákság most vakációra.

A park öreg fái jó magasra érnek,
Régi szép időkről sutlognak, mesélnek.
Kis Pantheon diszlik a fák közt fehérén,
Itt zajlott Festetich Helikónja régen.
Ott a strandon pedig hölgyek fess trikóval,
Ugyan mit törődnek dicső Helikónnal...

Küldöm üdvözetem a Kovácsévicsbe,
Hol az öreg fiúk idogálnak este.
Késmárki diákok, lelkes jó legények,
Fiatal kedéllyel, nem is olyan vének.
Élükön Krisch Jenő, a nagyszerű pajtás,
Késmárkunk szülöttje, nincsen is olyan más,
Csupa szív és lélek, rajongó vén diák,
Jó Barátunk Jenő, ballagj így csak tovább!

ban olvastatta és magyarázta a Toldit és Arany egyéb költeményeit.

Lindner különben szepesi német tájszólásban fordította le Petőfit és ezeket a fordításokat, dalokat, a szepesi német parasztnép felkapta és ma is énekl.

Ez azt bizonyítja, hogy a szepesi néplélek közel áll magyarhoz, de azt is, hogy Lindner remek munkát végzett.

Lindner Ernő dicsérete után Spóner felolvasott egynehányat a maga Arany fordításaiából. Én most már csak a Velszi bárdokra és a Tudós marskájára emlékszem, az utóbbin nagyon nevettem, mert jól értettem meg pompás humorát és komikumát. Azóta szerettem Arany Jánost is, bár nem barátkoztam meg vele olyan rohamos mohósággal, mint Petőfivel.

Azóta négy évtized múlt el, még öt más évvel tételezve, hogy a lomnici kurián jártam, de élénken emlékezem még a nagy almára, a kertben álló szobrokra és beszélgetésünk néhány foszlányára.

Spóner Andornak lelkes kis kortese és nagy hive voltam. Emlékezem, hogy 1887-ben már nem ő, hanem Andaházy László lett a követünk. Emlékezetes nap nekem ennek a választásnak a napja. Mert akkor, amikor én a kalapomon zöld tollal a városban csavarogtam és Andaházyt éltettem, haldoklott az anyám. A választás napján, hatéves koromban, árvaságra jutottam.

Sok víz folyt le azóta a Poprádon. Elköltöztek már mindnyájan, akik émekeim először Petőfiről és

Aranyról meséltek: Dombrowszky, a lengyel nemes, — Scholcz Frigyes, az én jó tanárom, — Spóner Andor, Arany fordítója, — drága jó nagyapám, — Lindner Ernő, Petőfi átültetője... én pedig elszakadtam Késmárktól, amely fölött most igen bántatos szél fűtyül, — elváltam szepesi hazámtól.

Az aranyszőke gyermekből gesztenyebarna ifjú lett, ebből teljesen ősz férfiú és ha a tükörben nézem ezüst halántékomat, érzem és tudom, hogy nemsokára hófehér aggastyán fog belőle rámtekinteni.

Elmúlt az ifjúság, elmúlik lassan az élet is, amely már sokinindent elvitt. De magammal hoztam Késmárkról az életbe két jóbarátot: Petőfit, a lelkesítőt és Aranyt, a vigasztalót.

Petőfire alkalmazom azokat a szavakat, amelyeket ő a Gólyához intézett. Mostan is kedvelem és szeretem, úgy tekintem, mint egyetlen valót, mely egy átálmodott szebb korból fennmaradt. Legrégibb barátomnak tartom.

Arany János még most is orvosságot ad az élet minden bajára, mert úgy érzem, nekem mondta ezeket a gyönyörű szavakat:

Mi a harmat szomjas gyepre,
Mi a balzsam égő sebre,
Mi a lámpa sötét éjben,
Mi az árnyék forró délben,
S mire nincs szó, nincsen képlet:
Az vagy nekem, oh költészeti!

Dalkultusz a pataki iskolában.

Cikkem tulajdonképpen tárgya a sárospataki könyvtári kéziratár néprajzi érdekű darabjainak olyan ismertetése lenne, amilyen az Erdélyi Muzeumban olvasható az egyetlen könyvtárában lévő kéziratokról. Hogy a pataki ifjuság a népiesség terén milyen nagy szolgálatokat tett, arról ékesszólóan tanuskodik a kéziratár sok-sok dalgyűjteménye és más kézirat és különböző néprajzi emléke. Ennek oka az ifjuság veleszületett dalos természetén kívül még az is volt, hogy itt a legrégebb idő óta nagyon szerették, ápolták a dalt, sőt 1782 óta szervezett énekkar is működött, amelynek elnökei kötelesek voltak két dalt szerezni, olykor a régiakat összegyűjteni és hangjegyekkel beírni az elnöki melodiáriumba. (Nagyon sok ilyen van a kéziratár birtokában) De ezek mintájára aztán mások is jegyezték le meséket, dalokat, sokszor a népkajáról, sokszor maguk csinálták a népdalok mintájára új nótákat. Hogy ezeknek mily nagy az értéke, mutatja az, hogy a Zenei lexikon is felvesz egy ilyen régi pataki dalt (II. k. 80. l.) A kéziratok jelentőségéről pedig lásd általában a M. Könyvszemle 1881. 248 lapját.

E köteteknek rövid áttekintése is igazolja, hogy a pataki tanárok és tanulók bő részt vettek a népdal kultiválásában. Horváth János az Irodalmi népiesség Petőfiig c. könyvében csak 2 ilyen jellegű kéziratot említ (139. l.), a felvidítőt s a Polgár dalgyűjteményét, a 94. lapon ismét kettőt, (Nóták hármóniájukkal, Dávidné soltári) a 95-iken hármat (Dávidné dudája, Heresmann, Szeóts István) összesen 7-et. Később még a népmesegyűjteményt is említi. Am sokkal több van ezeknél. Ha ezeket mind ki lehetne adni, micsoda gazdag anyag tárulna a bámuló tudósvilág szemé elé. Kiderülne akkor az is, hogy 1—1 dal mennyi feljegyzésben, esetleg változatban szerepel e kéziratok kötetek lapjain. (pl. a Hát ily idegen föld hantja 5, a Kicsapott mester éneke 3 kéziratban.) Több dalnak egyéni vonatkozásai is vannak, pl. a „Ha meghalok se bánom“ kezdetűhöz oda van jegyezve: Guthi Mária nótája. (515).

Ujabb időben is buzgón tevékenykedik az ifjuság és a tanári kar a dalköltészet ápolása terén. A Folklore—Fellows gyűjtése terén több ízben kaplak dícséretet. Sajnos, ez a gyűjtés máig kiadatlan, jól lehet az Ethn., 1915. 338. l. sz. az anyag mind mennyiség, mind minőség szempontjából első helyen áll. Méltán híres a könyvtár dalkatalógusa is, bár ebben nemcsak népdalok vannak elkatalógizálva. Kívánatos volna ennek a kiadása is.

A népszellem bűvárai s népdallá vált költemények írói közül meg lehet említeni Tompa, Erdélyi, Szemere Miklós, Pósa Lajos, Tóth Ede, Pap Endre, H. Nagy Ferenc, Nográdi Pap Gyula nevét. Terhes Sámuel a szerzője pl. a Nem úgy van már, mint volt régen kezdetű általánosan ismert dalnak. A ma élő tanárok közül nagy dícséretet kell felemlíteni a Novák Sándor nevét, akinek „Nagymajtényi sikon“ kezdetű dalát az egész ország ismeri. Ezt a közudat annyira népdalnak és pedig kurucdalnak tartja, hogy a szerzőnek vissza kellett vinni a saját részére a szerzőséget. Pedig úgy szövege, mint zenéje tőle való. (Uj Idők 1928. 1. sz. Ujabb időben Friesai R. dolgozta át. Először a Szügyi Népi esk. énektárában jelent meg 1912. 44. l. Ma már filmben is szerepel (Ufa: Vasárnap délután). A világháborúban kedvelt dal volt a Lengyelország

határszélén kezdetű dal, melynek szerzője szintén pataki tanár: Bathó János. Ez a napilapokba is belekerült, mint egyszerű katonák szerzeménye (pl. a Pesti Hirlap 1915. IX. 15-i számában). Még regénybe is belekerült. Komáromi János Különös utazás 1928-ban c. kis regénye így ír róla: Különösen egy dalt ismételtünk a végtelenségig; Baghó Jánosnak volt ez a dala, melynél különbet nem költöttek még másikat. Bizony nedves lett a mi szemünk is. (Magy. 1930; II. 15. 6. sz.). Érdekes, hogy e nótának kimaradt a neve a Zenei lexikonból, noha több dala országosan elterjedt. Így a Kesereg a holló kezdetű dalát a Rákóczi fia c. darabban is éneklék. A régi diáknóta helyére (Kezemen van már az úti levelem) most új búcsúnóta lépett, a „Válásra int immár az óra“ kezdetű, amelynek szövegét a Szigethi Ferencből alakították át a pataki diákok, zenéje pedig Bathótól való. Pataki szájhagyomány szerint itteni tanár: Krüzselyi Bálint szerzeménye volna a Kerekes András nótája is, melynek szövegírója után Tolnai Vilmos is tudakozódik az Ethn. 1926. 126. l. jegyzetében. Tényleg meg is található a Viski Bálintné Költemények c. kötetében, aki alatt Krüzselyi Bálintot kell érteni (1880.), csak az a baj, hogy a Limbay I. kötetének 1880-iki kiadásában is megvan e dal, teljesen eltérő változatban, úgy-hogy a Krüzselyi szerzősége kétes; a Limbay I. kiadásában (1886) már Almási névvel szerepel. Egyébként Krüzselyiről közudomású volt, hogy nagy kedvvel költött második versszakot ismert népdalokhoz. Pl. Limbay daltárának II. 1191. Emeld reám s az I. k. 1611. Ki járt itt kezdetű dalához. Nótaszerző volt Maklári Pap Miklós is, aki a Limbay II:164 dalához (Akit én szeretek) költött II. szakot.

Ez adatok igazat adnak Szabolcsi Bence nyomában a Napkelet bírálójának (1930. V.), hogy a diákság nagy szerepét beható tanulmányozás tárgyává kell tenni, mert ennek nagy érdeme van az újabb magyar népdal terjesztése körül s ezt eddig alig vették figyelembe.

Ma is dalol a pataki diák, de már a kóruselnökök nem írnak 2—2 éneket a kórus számára, a szertartási énekek meg vannak határozva. Ünnepek, temetések nem kívánnak minden alkalommal új meg új szöveget. A régi nótákat kezdik elhagyogatni, ami bizony egy-egy öreg diáknak nagyon fáj.

Gulyás Ferenc. Jónif

A BUDAPESTI PIARISTA DIAKSZÖVETSÉG minden év decemberében Vörösmarthy-emlékünnepeket rendez, amelyen egy-egy kiváló öregdiák méltatja, minden alkalomkor más és más szempontból Vörösmarthy munkásságát és egyéniségét. Az idei ünnepet december 3-án rendezte a Diákszövetség a Gellért-szálló márványtermében. Ez alkalommal mintegy 150 öregdiák gyűlt össze közös vacsorára. Az ünnepi beszédet dr. Kisparthi János c. főigazgató a budapesti piarista gimnázium igazgatója tartotta a Vörösmarthy serleggel. Magasszárnyalású gyönyörűen felépített beszédében Vörösmarthyt új, ismeretlen oldaláról méltatta, amelyért lelkesen ünnepelték s Sipőcz Jenő dr. a szövetség elnöke fordultatos pohárköszöntővel hálált meg. A lelkes öregdiákok melegen ünnepelték Degré Miklós táblaelnököt, a szövetség társelnökét nevenapja alkalmával, akit Sebes Ferenc a piarista rend magyarországi főnöke köszöntött fel. A baráti érzés jegyében lefolyt kedves szép kulturális ünnepély például szolgálhat a többi öregdiák szövetségeknek is.

A késmárki Diákszövetség II. közgyűlése.

A késmárki diákszövetség nem nagy multra tekinthet vissza, hiszen csak most tartotta II. rendes közgyűlését, de annál inkább büszke lehet a vezetősége arra a sikerre, melyet ilyen rövid idő alatt el tudott érni. Ebben oroszlán része van a Szövetség ügyvezető elnökének *Krisch Jenő* felső ker. iskola igazgatójának, aki ernyedetlen buzgalommal dolgozik lelkes munkatársai élén a szövetség fejlesztése körül és nagyfokú elfoglaltsága közepette is nagy szeretettel esüng és áldozza minden szabad percét az egyesületnek. Munkálkodását

Lőcsei Diákszövetség képviselőjében megjelent *Kemény Ede* c. apát elnököt és a „*Véndiákok Lapja*” részéről jelenvolt *Zámbó Aurél* szerkesztőt.

Az elnök nagy letzással fogadott megnyitóját után *Breuer Ervin* ny. máv. felügyelő titkári jelentését terjesztette elő, majd „Késmárk, mint nyaralóhely” címen *dr. Koch István* főgimn. tanár tartott igen érdekes előadást. Vitéz *Szontagh Tibor* pénztáros és a számvizsgáló bizottság jelentését követte *dr. Cziáky Ferenc* „Visszaemlékezés Késmárki diákéveimre” című lendü-

Késmárk. Az ev. liceum új épülete.

legjobban jellemzi az, hogy a szövetség rövid pár évi fennállása dacára is mintegy 1200 lelkes és áldozatkész tagot számlál.

A szövetség folyó évi november hó 7-én tartotta ezidei rendes közgyűlését a Vas uccai felső kereskedelmi iskola dísztermében igen nagy érdeklődés mellett. *Dr. Pazár Zoltán* kuriai bíró, a szövetség elnöke nyitotta meg lelkes szavakkal a közgyűlést, hangsúlyozva és felhívva figyelmét a tagoknak a szepesiek jelmondatára, amely úgy szól, hogy „Csak el ne engedjük egymás kezét...” Szívélyes szavakkal üdvözölte a

letes szép előadása. Ezután *Krisch Jenő* ügyvezető elnök a Diákszövetség jövő évi munkaprogramját ismertette, végül *dr. Pásztor József* felsőkereskedelmi iskolai tanár *Kozlík Ottó* esodaszép diákkori visszaemlékezése magyar fordítását olvasta fel nagy letzással közepette.

A közgyűlést jól sikerült társasvácsora követte a Kovácsévics féle étteremben, ahol egyttal a késmárki ev. lyceumban 1901-ben és a késmárki áll. felsőkereskedelmi iskolában szintén 1901-ben érettségizettek tartották meg a 30 éves találkozójukat.

KEDVES KÉSMÁRKI ÖREGDIÁKTÁRSAINK! A *Véndiákok Lapját* szíves figyelmetekbe ajánljuk és kérünk benneteket, hogy amennyiben módotokban van előfizetésekkel támogassátok. Mindenkor híven beszámol szövetségünk mozgalmairól.

Dr. Pazár Zoltán
curiai bíró, elnök.

Krisch Jenő
szföv. felső kereskedelmi iskolai igazg.,
a szövetség üv. elnöke.

H I R E K

BESZÁMOLÓK.

OLVASÓINKHOZ!

Lapunk következő számát már csak azok elmére küldjük, akik e hó folyamán az előfizetési díjat befizetik.

DISZOKLEVÉL GRÓF KLEBELSBERG KUNÓNAK. Szolnok Vármegye Általános Tanítóegyesülete főnállásának ötvenéves jubileuma alkalmával dísztag-jává választotta gróf Klebelsberg Kunó volt kultuszminisztert. Az erről szóló díszes oklevelet Almásy Sándor, a vármegye főispánjának vezetésével népes küldöttség nyújtotta át Klebelsbergnek, aki mint a Gyűjteményegyetemek elnöke, a Nemzeti Múzeum Apponyi-ter-mében fogadta a küldöttséget. A szolnokvármegyei tanítóság nevében Bihary István kir. tanfelügyelő méltalta Klebelsberg Kunó kulturpolitikáját. A dísz-oklevelet pedig Ferenczy Kálmán szolnoki igazgató, az egyesület elnöke, nyújtotta át a volt miniszternek. Klebelsberg meghatottan mondott köszönetet az őt ért megtiszteltetésért. „Miniszterségemnek legfőbb motivuma volt — mondotta — az alföldi gondolat. Az Alföldnek két ellensége van: földjének a szárazság, népének a műveletlenség. A szárazság ellen nagyarányú öntözés-sel amélnök veszi föl a küzdelmet. A műveletlenség ellen fölvevük a küzdelmet. mi, önök és a háttérben az orga-nizátor, akinek kötelessége volt meg-teremtteni az önök működésének külső előfeltételét. Erre koncentráltuk a mun-kát és én úgy érzem, hogy mi a ma-

gunk részéről a probléma túlnyomó ré-szét megoldottuk. Befejezve azonban a munka nincs. A gazdasági világválság meghozta a buza tragédiáját és a buza tragédiája az Alföld tragédiája is. Hogy az Alföld népe ezzel meg tudjon küz-dení, ahhoz elsősorban értelmiség szük-séges. Mert csak mozgékony elméjű és nagy erkölcsi erejű nép állja meg a helyét a mai világban. Önök erre ké-pessé is fogják tenni az Alföld népét és az meg fog küzdeni a gazdasági vál-sággal és túl fogja élni a magyar búza tragédiáját is. Szolgálják tehát tovább az alföldi gondolatot”. Gróf Klebelsberg Kunó beszédét a küldöttség nevében Almásy Sándor főispán köszönte meg.

A KISKUNHALASI ÖREGDIÁKSZÖ-VETSÉG budapesti csoportjának két tagja hunyt el a közelmúltban. Október 2-án a szövetség egyik leglekesebb tag-ja, aki 71 éves kora dacára egy ösz-szejövetelről sem hiányzott, Sárközy Benő ny. postahiv. igazgató halt el és novemberben pedig Deutsch Miksa gyógyszerész életének delén dőlt ki az öregdiákok közül.

A PÁZMANY PÉTER TUDOMÁNY-EGYETEM hősihalált halt volt jogá-szainak emléktábláát november 25-én leplezték le igen előkelő közönség je-lenlétében. Ott volt József főherceg lá-bornagy, Zsitvay Tibor igazságügymi-niszter, az egyetemi tanács vezetésével a jogi kar professzorai. Kolozsváry Bá-lint mondott beszédet. Az emléktábla Vaszary László szobrászművész alko-lása.

A BENCÉS DIÁKSZÖVETSÉG VITA-ESTÉJE. A Bencés Diákszövetség buda-pesti osztálya népes összejövetelt tar-tott a Pannónia szálló különtermében.

Az elmúlt hónap eseményeit. *Mattyasovszky* Kasszián, igazgató ismertette. Dr. *Strommer* Viktorin „A ma aktuális problémái” címmel tartott előadást, amelyhez a vita keretében dr. *Simon* Gyula, dr. *Hamar* Árpád, *Csiky* Ala-dárné, dr. *Sárkány* Magda, *Berko* Ist-ván, dr. *Sényi* Pál, *Rothnagel* Sándor, *Salomváry* Jenő, *Szentiványi* Elemér, dr. *Kiss* István, *Katai* Béla és még töb-ben szóltak hozzá.

A SZABADKAI ÖREGDIÁKOK no-venber hó 4-én tartották megbeszélé-süket a Metropol szálló éttermében, melyen elhatározták, hogy megalakítják ők is hasonlóan a többi diákszövetség-hez, a „Szabadkai Öregdiákok Szövet-ségét”.

AZ ASZÓDI PETŐFI-GIMNAZIUM ÚJ ÉPÜLETÉNEK FELAVATÁSA. A száz-hetvenöt éves aszódi evangélikus gim-názium új otthont kapott. Az új inté-zetet az elmúlt hetekben nyitotta meg ünnepiesen a fenntartó bányai evangé-likus egyházkerület. Az új gimnáziumi épület kapujában, amely előtt az avató-ünnep lefolyt, kifüggesztették Szontagh Sámuelnek, az egykori alapítónak *Rud-nay* Gyula festőművész által készített arcképét. *Czifó* Győző, a gimnázium is-kolafelügyelője üdvözölte *Raffay* Sán-dor püspököt és a vendégeket, *Hamrák* Béla, az iskola vallásánára imádkozott, *Oravecz* Ödön, a gimn. igazgatója kérte fel *Raffay* Sándor püspököt az intézet feavratására, *Raffay* püspök beszédét az-zal kezdte, hogy bármilyen szomorú is legyen a magyar jelen, Isten nem hagy-tatja el azokat, akik jól akarnak, akik a tudomány, az erkölcs és a békesség megvalósítására törekcsenek. Elmondta a püspök azután, hogy az aszódi „latin iskola”-t 175 évvel ezelőtt Szontagh Sá-muel alapította, ritka áldozattal. Azután így folytatja beszédét: — A kollektív lé-leknek lehet világdöntő ereje, de vi-lágot építeni csak egyéni evangéliumi lélek képes. A magyar nemzetnek a mai rendkívüli időkben inkább, mint vala-ha, önálló, lemondó és kitartó embe-rekre van szükség, s a tanító, nevelő szerepre hivatottak mutassanak ebben is példát és ne engedjék magukat, s a rájuk bízottakat a bizalmatlanság és a csüggedés zsákmányává lenni. Lakoz-zék ebben az intézetben a tudomány, a hazaszeretet, s a türelmes, megértő és megbocsátó egyetértés lelke, így vé-gezze *Raffay* püspök. Az ünnep után a közönség megtekintette az intézetet. A tanári szobában kiállítottak egyebek között az 1837/38-ból való osztályköny-vet, amelyben a negyvenedik diák a tí-zennégy éves, első szintakszista *Petro-vics Sándor*, aki minden tantárgyból „eminens” eredménnyel végezte az is-kolaévet.

Turistáskodó késmárki diákok a Magas Tátrában.

A PATAKI DIÁKOK ORSZAGOS SZÖVETSÉGÉNEK BUDAPESTI EGYESÜLETE a minap a református zsinaton részt vett pataki diákok tiszteletére bársosvacsorát rendezett a Gyógyszerész kaszinóban, amelyen jelen voltak: *Pálóczi Czinke* István ny. ref. püspök és felesége, *Janka Károly* püspökhelyettes, kir. kormányfőtanácsos, *Farkasfalvi Farkas Géza* kir. kamarás, orszgy. képviselő, *Gadi Endre* ny. államtitkár, orszgy. képviselő, *S. Szabó József* ny. tankerületi főigazgató, *Finkey Ferenc* dr. kuriai tanácselnök, *Németh József* dr. ny. miniszteri tanácsos, *Jablonowski József* ny. kísérletügyi főigazgató, *Forgon Lajos* dr. ny. postaigazgató, *Kiss Zsigmond*, *Sipos József*, *Juhász László* és *Bartha László* ref. esperesek, *Marton János* teológiai tanár, *Szalóczy Pál*, *Pósa Péter* és *Enyedy Andor* ref. lelkészek, *Tóth Pál* dr. ref. lelkész és neje, *Lukács Pál* ny. szfv. számtanácsos, *Okruczyk Árpád* dr. és *Maklár Sándor* MÁV. főfelügyelő, *Barabás Arnold* dr. főorvos, *Szűts Ernő* gyógyszerész, *Bona Lajos* pénzügyi főtanácsos, *Haury József* dr. MÁV. felügyelő, ifj. *Szalóczy Pál* MÁV. hivatalnok és mások. — *Panka Károly* dr. országgyűlési könyvtárigazgató, elnök üdvözölve a megjelenteket, meleg szavakkal köszöntötte *Janka Károly* főiskolai gondnokot kormányfőtanácsosi címmel történt kiténtetése alkalmából, majd beszámolt a főiskola négyszázéves jubileumi ünnepségéről. Ezután *Forgon Lajos* dr. ny. postaigazgató olvasott fel pataki diákemlékeiből, amelyek a Pataki Diákvilág Anekdótakincse c. mű III. kötetében fognak megjelenni. Fel-

Késmárk. Stenczelköz, háttérben a Palesó-ház.

szólaltak még *Németh József* dr., *Kiss Zsigmond*, *Pálóczi Czinke* István, *S. Szabó József*, *Bartha László*, akik a pataki szellemről, baráti szeretetről és szolidaritásról beszéltek; *Marton János*, aki *Farkasfalvi Farkas Géza*-t, a főiskola világi gondnokát köszöntötte, *Finkey Ferenc* dr. kinek javaslatára felkérték a főiskolai gondnokot, hogy gr. *Klebelsberg* Kunó v. közoktatásügyi miniszter előtt fejezze ki az Egyesület háláját a főiskola támogatásáért és fejlesztéséért; végül *Farkasfalvi Farkas Géza*, aki az angol internátus felállításának történelmi előzményeit ismer-

A MUNKÁCSI ÖREGDIÁKOK KÖRE november hó 16-án tartotta VI. össze-

jövetelét a Váci ucca 38. sz. alatt levő Posch-féle éttezem külön termében. Az összejövetelről nagyon sokan hiányoztak ami igen lehangolóan hatott. Ha tudjuk azt, hogy ez az egyedüli egyesület, amelyiknek sem elnöke sem tisztkara nincs, hanem egy öttagú komitéféle vezetése alatt áll, — nem is csodálkozunk rajta. Annak a magyar közmondásnak itt is igazsága van, amely azt mondja, hogy „Sok baba közt elvész a gyerek“.

A ZOMBORI ÖREGDIÁKOK SZÖVETSÉGE szokásos havi összejövetelét november 4-én tartotta a Császárfürdő éttermében. Az összejövetelen nagy lelkesedéssel vették tudomásul, hogy a *Véndiákok Lapjával* karöltve megindított akciójuk a *Szövetség emléklapjának* kiadása érdekében szép sikerrel járt és hogy nemsokára elhagyja a sajtót. Ezúton is kéri azokat, kik még nem küldötték be életrajzi adataikat, vagy fényképeiket, hogy azokat a legrövidebb idő alatt jutassák el „A Véndiákok Lapja“ szerkesztőségének.

A MAGYAR IZRAELITA EGYETEMI ÉS FŐISKOLAI HALLGATÓK ORSZAGOS EGYESÜLETÉNEK kulturbizottsága november hó 21-én este tartotta megnyitó előadását szép számú közönség részvételével. A műsor keretében dr. *Hevesi Ferenc* tartott igen értékes előadást „Bergson és a zsidóság“ címmel.

A BUDAPESTI II. KERULETI KIR. EGYET. KATII. FÖGIMNAZIUM volt iskolatársainak szövetsége az idén november hó 10-én tartotta első bajtársi összejövetelét a „Három Veréb“-hez címzett vendéglő különtermében. — A nagy számmal egybegyűlteknek *Jaloviczky Károly* tartott vetítettképes előadást Konstantinápolyról.

Késmárk. Thököly vár. A Vár-utca felőli főbejárata.

A BUDAPESTI EV. GIMNAZIUM VOLT NÖVENDEKEINEK EGYESÜLETE I. évi november hó 19-én este tartotta választmányi gyűlését a gimnázium igazgatósági irodájában. A gyűlésen számos vál. tag vett részt *Greszler Jenő* min. tanácsos elnöke mellett. Dr. *Hiltich Ödön* ügyvez. alelnök jelentésében beszámolt a júniusi közgyűlés és az azt követő társasvácsorna lefolyásáról, a Rätz-emlékünnap megtartásáról, szeptember hó 30-án, az elhunyt halálának első évfordulóján. A Rätz László relief-emlék felállítására után tanulmányi ösztöndíjra fennmaradó 3500 P. összeget a választmány egy külön bizottság kezelésére bízta, hogy az gondoskodjék az alap gyümölcsöző elhelyezéséről. A közgyűlés után dr. *Renk Ernő* tartott előadást: Érdekességek az orvosi történelem múltjából — az egyesület nyomtatásban megjelenteti. Elhatározta továbbá a választmány, hogy Rätz László emlékére plaketteket készíttel a tagok részére és a tanulók megjutalmazására. Jövő év január havában egyik volt növendék tart előadást, társas összejövetellel kapcsolatosan — az összejövetel ápolására.

A NAGYKANIZSAI FELSŐKERESKEDELMI VÉGZETTEK SZÖVETSÉGÉNEK BUDAPESTI CSOPORTJA november hó 7-én este tartotta szokásos havi összejövetelét az Andrássy-úti Drexler kávéházban. Az összejöttök között igen nagy tetszésre talált az a gondolat, hogy kiadják a szövetség emléklapját a Vándiákok Lapjának a bevonásával.

A SZEGEDI FELSŐKERESKEDELMI ISKOLÁT VÉGZETT TANULÓK SZÖVETSÉGÉNEK KÖRE I. hó 8-án este, Múzeum-körút 5. sz. alatti étteremben tartotta összejövetelét.

A BUDAPESTI KERESKEDELMI AKADEMIA VÉGZETT HALLGATÓINAK SZÖVETSÉGE december hó 9-én tartotta ez évi közgyűlését a Teréz-krt. 10. sz. alatti egyleti helyiségében.

A CSURGÓI REF. FEALGIMNAZIUMI DIAKSZÖVETSÉG dec. 8-án este választmányi üléssel egybekötött összejövetelt tartott a József-tér 1. szám alatti Posch-féle étteremben, melyen szép számban megjelentek az öregdiákok.

SZÉKELYUDVARIHELYI BETHLEN-KOLLEGIUM VÉN DIAKJAINAK TESTVÉRI EGYESÜLETE dec. 9-én este serlegavató vacsorát tartott a Spolarich étterem különhelyiségében. A serlegavató beszédet dr. Ravasz László ref. püspök tartotta a nagyszámban összegyűlt öregdiákok lelkes ünneplése közepette.

A IV-İK JAMBOREE. A nemzetközi cserkészkomité az amerikaiak erőfeszítése dacára, Magyarországot bízta meg az 1933 nyarán tartandó IV. Jamboree megrendezésével. A Magyar Cserkész Szövetség a megtisztelő megbízatást a mi fiaink nagyszerű nemzetközi szereplésével, elsőrangú szervezetével és rokonszenves viselkedésével érdemelte ki. A kormány nemcsak a komité előtt támogatja a Cserkész Szövetséget, hanem itthon is minden tekintetben támogatja munkáját. A kormányzó intervencióára a gödöllői királyi kastélynak a koronauradalomhoz tartozó óriási és páratlan szépségű parkját jelölték ki a Jamboree céljaira, amely a mi cserkészvezetőink elgondolása és tervei szerint, legalább olyan nagyszabású lesz, mint az eddigiek voltak, sőt sikerben valószínűleg még felül is mulja azokat. — A Magyar Cserkész Szövetség kebelében megalakult a Jamboree táborparancsnoksága, amely *Teleki Pál* gróf lb. főcserkész táborparancsnok vezetésével tájékoztatta a sajtó képviselőit az eddig végzett munkáról, a tervekről s a Jamboree óriási arányairól és elmondotta, hogy a Jamboree létszámát 26.000 főre tervezték, de valószínű, hogy fel kell ezt a létszámot emelni, mert eddig is oly nagy az érdeklődés, hogy előreláthatóan 30.000 cserkész vesz részt a gödöllői Jamboreen, amelyre hatvan nemzet küldi el fiait. Számos bejelentés érkezett máris és csak maguk az angolok 2500 fiúval jönnek. Indiától Skóciáig, Barbadostól az Egyesült Államokig, Izlandtól Fokvárosig, Braziliától Japánig mindenféle nép elküldi a gödöllői reprezentálásra fiait, akik itt találkozni fognak magyar cserkésztestvéreikkel.

EGY NYUGALOMBAVONULÓ ISKOLAIGAZGATÓ ÜNNEPLÉSE. *Grónay* Andor, az egri iparostanonciskola negyvenhat évi szolgálat után nyugalombavonult igazgatóját, ünnepség keretében búcsúztatta Eger város közönsége. Az iparostanonciskolában rendezett ünnepélyen vitéz *Subik* Károly kanonok, egyházmegyei főtanfelügyelő és *Trak Géza* polgármester méltatták Grónaynak az iparosság nevelése körül szerzett érdemeit, *Förster* Tivadar iparoktatási főigazgató elismerését fejezte ki az igazgató sok évtizedes munkássága felett.

EGY ÖREGDIÁK JUBILEUMA. A késmárki öregdiákok szövetségének egyik nagyon lelkes tagja *Major* Márton tró, az Angol-Magyar Bank főtisztviselője, most töltötte be 25 éves szolgálati idejét. Ebből az alkalomból a bank vezetősége és tisztviselőtársai meleg ünnepségekben részesítették.

SZABOLCSKA EMLÉKEST. A szarvasi öregdiákok egyesülete november hó 14-én a Magyar Világ étteremben Szabolcska estét rendeztek. A jól sikerült összejövetelen *Varga* Magda, dr. *Varga* Károly kerületi főkapitány loánya adott elő Szabolcska verseket, igen nagy átérzéssel, hatásosan, amelyekért nagy tapsot kapott a hallgatóságtól.

A „**SELMECBANYAI ÖREGDIÁK SZÖVETSÉG**“ legutóbb a Mérnök Egyesület helyiségében rendezte meg műsoros összejövetelét. Az összejövetelnek különös fényt adott az a felolvasás, amelyet dr. *Ertl* János egészségügyi főtanácsos, egyetemi m. tanár, a selmecbányaiak elnöke tartott. A szép számban megjelent öregdiákok családtagjaikkal együtt vettek részt az összejövetelen. Közös vacsorna után tánc volt s így a kedélyes összejövetel a reggeli órákig húzódott. Itt említjük meg, hogy a Selmecbányaiakat megőrkítő emlékkönyv megjelentetéséről most folynak a tárgyalások a szövetség elnökségével.

Dr. **DENCZ AKOS** ny. miniszteri tanácsos, a tanási kerület országgyűlési képviselője és a kiskunhalasi öregdiákszövetség társelnöke I. hó 27-én vezette oltházhoz *Kelemen* Zsuzsanna úrhölgyet Balatonboglánban.

A NAGYKANIZSAI FELSŐKERESKEDELMI VÉGZETT TANULÓK SZÖVETSÉGÉNEK VÁLASZTMÁNYA értesíti tagjait, hogy a Véndiákok Lapját hivatalos orgánumnak megnyerte. Ezután is kérjük a szövetség tagjait, hogy a *Véndiákok Lapját* kísérjék figyelemmel, mert közleményeinket e lap útján is fogjuk a jövőben tudomásukra hozni. A szövetség nevében diáktársi szeretettel *Elek* Béla elnök, *Róna* Gyula főtitkár.

A SZOMBATHELYI PREMONTREI DIAKSZÖVETSÉG Budapesten és környékén lakó tagjai legutóbbi összejövetelüket I. évi december hó 2-án este 8 órakor tartották a József uca 26. szám alatt levő Román-féle étteremben.

AZ IGLÓI DIAKSZÖVETSÉG 1931. évi december hó 13-án, vasárnap d. e. 12 órakor Budapesten, IV., Deák-tér 4. sz. alatti iskolában a díszteremben *matiné*t rendez a következő műsossal: 1. Megnyitó beszéd: tartja dr. *Makra* Zoltán a szövetség ü. v. alelnöke. 2. Trio, előadják: dr. *Langsfeld* Géza (zongora), *Maleka* Béla (hegedű) és *Schermann* Sándor (cselló). 3. dr. *Móhr* Győző az irodalmi biz. elnöke „A nagy főigazgatónk“ című felolvasása. 4. *Kazay* Mária Magyar dalokat ad elő. 5. *Fodor* Ede Károly: Monológ. 6. Hymnus: éneklé a közönség. Belépti díj nincs. Ruhatárért 50 fillér fizetendő.

SZÖVETSÉGEK KÖZLEMÉNYEI

TALÁLKOZÓK

A BARCSAY UCCAI GIMNAZIUM IV/a. osztályát 1921-ben végzeteket kérik, hogy a fizetéses találkozó megbeszélése céljából közöljék címüket *Fabry Ottóval* (Király u. 100.) vagy *Spitzer Györggyel* (Szív ucca 20.)

A SZARVASI ÖREGDIÁKOK SZÖVETSÉGE I. évi december hó 12-én, szombaton este fél nyolc órakor a „Magyar Világ“ vendéglő különtermében tartja rendszeres havi összejövetelét, melynek keretében dr. Barna János a spanyolokról tart felolvasást.

A VACI PIARISTA DIÁKSZÖVETSÉG szokásos havi összejövetelét december hó 9-én tartja a Kovásevics étteremben.

FOLYÓIRATOK SZEMLÉJE

ÖLVECZKY PAL szerkesztésében megjelenő *Nemzeti Közoktatás* című havonként megjelenő folyóirat legújabb számában *Farkas József* szól hozzá a Tanítóképzéshez, *Jovicz I. Sándor* a Filmoktatás reformjával foglalkozik, *Padányi Andor* kir. tanfelügyelő pedig a tekintély és példa szerepét a nevelésben fejtegeti.

A KATHOLIKUS TANITÓNÖK ÉS TANÁRNÖK LAPJA I. é. szept.—okt. havi számából megemlíthjük dr. *Kohajda Margit* „Ifjúságunk helye a gyakorlati életpályán“ c. cikkét, amelyben a gyakorlati életpályák helyes megválasztásának szükségességét hangoztatja. A pályaválasztás kérdéseinek ismerete miatt a kérdés taglalása általános érdeklődésre tarthat számot. *Prágai Mária* a lányok állampolgári neveléséről értekezik.

EGY KIS STATISZTIKA. A *Statistikai Szemlében* *Asztalos József* ismeretése szerint az I. éves hallgatók száma egyharmadát teszi az összes (több mint 16 ezer főnyi) főiskolai hallgatósnak. Felvételük az egyetemeken (jogakadémiaikon) meghatározott létszám alapján történik, számuk azonban így is évről-évre gyarapodik, minthogy a középiskolai érettségit letűt tanulók száma (1929—30-ban közel 6 ezer) szintén emelkedett és egyetemeink utólagos engedéllyel amegállapított létszámnál mindig több hallgatót vesznek fel. Az egyes karok közül különösen a jogi karon

látunk emelkedést. A nőhallgatók részesedése évről-évre nagyobb. A vallási adatok közt szembetűnő az izraeliták arányának (12,4 százalék) emelkedése a numerus clausus enyhítése következtében. A foglalkozási adatok szerint a hallgatók kétharmad része az értelmiségi osztályhoz tartozik. A hallgatók kilenczted része középiskolai érettségi, egytized része pedig felsőkereskedelmi iskolai érettségi, vagy egyéb bizonyítványt inakozik be. A jobb tanulmányi eredménnyel (érettségivel) beiratkozó hallgatók aránya emelkedik, ami szigorúbb kiválasztásra mutat.

AZ ORSZAGOS POLGÁRIISKOLAI TANÁREGYESÜLETI közlönynek dr. *Vitéz Sághegyi Lajos* szerkesztésében megjelenő legutóbbi száma a polgári iskolai tanárokat érdeklő változatos tartalommal jelent meg. *Havas István*, *Gaál Dezső* szakszerű fejtegetéseinek kívül a „Csengery Antal diákotthon“ felavatási ünnepségével foglalkozik.

Szerkesztői üzenetek.

Egyesületek Vezetőinek. A magyar igazságot védelmező Borah szenátor üdvözlésére szólította fel a Revíziós Liga a magyar diákszervezeteket is. Igen kívánatos lenne, hogy az Egyesült Államok külügyi bizottságának elnökét, Borah szenátort ebből az alkalomból minél több egyesület üdvözölje és fejezze ki háláját. Itt közöljük a szenátor címét és megszólítását azzal, hogy szívesen szolgál szerkesztőségünk a hozzáforduló egyesületeknek megfelelő angol levélszöveggel is. Borah szenátor címe és megszólítása: Mr. William E. Borah, Senator of the United States, Chairman of the Foreign Relations Committee, Washington, U. S. A.

Érdeklődő. Sérüléséből származó különleges plastikai műtetre szoruló baja miatt ne essék kétségbe, mert ma már van Budapesten is olyan intézet, ahol helyrehozzák teljesen. Ha válaszbélyeges levélben fordul hozzánk szívesen közöljük az intézet címét.

V. István Budafok. Amint mostani számából láthatja az Ön iskolájának szövetsége is „megszórtult“ végtére. Hogy mi volt az oka az eddigi hallgatásuknak nem tudjuk. Valószínűleg a vezetőség nem érzi át kellően hivatását. Sajnos nem egyedül álló jelenség ez.

Tanári szoba. Mi küldöttünk mutatványszámot az intézet igazgatósága címére. Ott tessék érdeklődni.

N. CZ. L. Kiskunhalas. Az ígért diákanekdotákat még mindig türelmesen várjuk, kérjük, hogy kíváncsiságunkat

elégítse ki, mert az is van olyan nagy, mint a türelmünk

— *Dr. G. L. Budapest.* A Tavaszmezei gimnázium öregdiákjairól csak annyit tudunk, mint amennyit egy régebbi lapszámunkban közöltünk. Hogy a száma-e nem tudjuk. Tessék *Will Péter* tanár úrnál érdeklődni a gimnáziumban a működés iránt.

Előfizetési felhívás

A VÉN DIÁKOK LAPJA a „volt iskolatársak szövetségeinek“ minden hó elején megjelenő folyóirata. Hasábjaiiban az Alma Materek és egykori növendékeik találkoznak s így lehetővé válik a legszorosabb kapcsolat megteremtése nemcsak az intézetek és iskolák volt tanulói között, de hajdani iskolatársait bárki könnyen megtalálhatja, amennyiben lapunkat úgy Csonka-Magyarország, mint az elcsatolt területek öregdiákjai olvassák.

Hézagpótló és eredeti újság a „Vén Diákok Lapja“, melyet nem nélkülözhet senki, aki egykori osztálytársaival a kapcsolatot újból meg akarja teremteni.

Iskoláknak, intézeteknek és diákszövetségeknek hathatós támogatója lapunk, amelynek segítségével a szövetségek és egyesületek munkája lényegesen leegyszerűsödik.

ELŐFIZETÉSI ARAK:

1. Magánosoknak:

egész évre	8 pengő
fél „	4 „

Öregdiák-egyesületeknek és iskoláknak, amennyiben csoportos, illetve egy tömegben való előfizetésről van szó:

egész évre 5 pengő

Egyes szám ára pályaudvarokon és újságelárusító helyeken
80 fillér.

A magyar közönség szíves pártfogását kéri a *Kiadóhivatal.*

Kérjük igen tisztelt olvasóinkat szíveskedjenek barátaik és ismerőseik figyelmét felhívni a Vén Diákok Lapjára.

Kiadásért felelős: Zámbo Aurél.

Főmunkatársak:

Török Jenő Endre

Nyomatott:

Fráter és Társa könyvnyomdája,

